

Námskrá samfélagsgreina 1. bekkjar

Inngangur

Aðalnámskrá grunnskóla frá 2013 var höfð að leiðarljósi við gerð námskrár 1. bekkjar Ölduselsskóla en Aðalnámskráin byggir á lögum um grunnskóla (nr. 91/2008).

Samfélagsgreinar eru námsgreinar sem kenndar hafa verið í íslenskum skólum undir samheiti samfélagsgreina þ.e. *samfélagsfræði*, sem er afmarkaðir námsþættir eða námssvið. Þar er einkum um að ræða sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni og heimspeki ásamt siðfræði.

Samfélagsgreinar eiga að fjalla um samfélög og menningu á upplýsandi og gagnrýninn hátt og hafa þá skyldu að fræða nemendur um gildi jafnréttis, lýðræðis, umhyggju og virðingu fyrir öðrum og þýðingu þessara gilda fyrir farsælt líf.

Samfélagsgreinum er ætlað að hjálpa nemendum að læra að þekkja umhverfi sitt og annarra þannig að hver og einn verði fær um að meta mismunandi grundvallargæði mannlegs lífs og fái þekkingu og aukinn skilning á margvíslegum skyldum, réttindum og gildum.

Samfélagsgreinum er ætlað að kenna nemendum að taka ábyrgð og velja eigin leiðir í lífinu á grundvelli þekkingar og eiga að stuðla að skilningi nemenda á hugmyndum og hugsjónum sem liggja að baki viðhorfum til umhverfis og auðlinda, menningar og sögu. Þeim er einnig ætlað að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Menntagildi samfélagsgreina felst í því að þroska hæfni nemenda til að eiga í innihaldsríkum samskiptum við aðra og meta gæði eins og frelsi, réttlæti, vináttu, virðingu, þekkingu og ábyrgð.

Samkvæmt *Aðalnámskrá* er skólum látið eftir að haga greinaskiptingu eftir því sem skynsamlegast, hentugast og árangursríkast er við hverjar aðstæður.

Við skipulagningu samfélagsgreina skulu öll hæfniviðmið höfð í huga og sá rammi sem námssviðinu er markaður í viðmiðunarstundaskrá í almennum hluta aðalnámskrár.

Hæfniviðmið samfélagsgreina tengjast grunnþáttum menntunar og skiptast efnisþættir hæfniviðmiðanna í þrjá flokka þ.e. *reynsluheim, hugarheim og félagshem*.

REYNSLUHEIMUR

Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann

Áherslur og megintilgangur námsþáttar:

Lögð verður áhersla á þekkingu, viðhorf, samvinnu. Nemendur vinna fjölbreytt verkefni, einstaklings- og hópverkefni. Farið verður í námsferðir í nær- og fjærumhverfi.

Námsefni: *Skólinn minn, Komdu og skoðaðu líkamann, Undrið, Trúarbrögðin okkar.*

Námsmat: *Þáttaka í umræðum og símat kennara.*

HUGARHEIMUR

Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum

Áherslur og megintilgangur námsþáttar:

Lögð verður áhersla á sjálfsvitund, persónumótun, réttisýni, gildismat, samhygð og ábyrgð.

Nemendur horfa á myndefni, hlusta á texta og vinna fjölbreytt verkefni í tengslum við þá hugmyndafræði sem Ölduselsskóli hefur að leiðarljósi eða: *Uppeldi til ábyrgðar*. Nemendur verða þjálfaðir í að líta í eigin barm og beita gagnrýni á uppbyggilegan hátt, taka ábyrgð og átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Námsefni: *Uppeldi til ábyrgðar (glærur)*

Námsmat: *Þáttaka í umræðum og símat kennara.*

FÉLAGSHEIMUR

Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra

Áherslur og megingangur námsþáttar:

Lögð verður áhersla á að vekja nemendur til umhugsunar, fá þá til að skiptast á skoðunum eða rökræða, velta fyrir sér mismunandi hliðum ólíkra samfélaga. Þeir auki við sig þekkingu og geti rætt saman og deilt skoðunum án fordóma og af tillitssemi og virðingu við aðra.

Námsefni: *Sagan af Gosa myndband og tengsl við sögur svo sem stóra skrímslið og litla skrímslið.*

Námsmat: *Þáttaka í umræðum og símat kennara.*

Við lok 1. bekkjar getur nemandi:

- Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi • áttað sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform, hefur ólíkan bakgrunn og ber virðingu fyrir mismunandi lífsviðhorfum og lífsháttum • hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir • rætt um valin samfélagsleg og siðferðileg málefni • rætt um réttindi sín og skyldur í nærsamfélaginu og sýnt ábyrgð í samskiptum við aðra • tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti • áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum, sýnt tillitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra • áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna • sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur • sett sig inn í málefni nærsamfélagsins • sýnt tillitssemi og umhyggju í leik og starfi miðað við aldur og þroska hvers og eins.

Leiðir að hæfniviðmiðum	Viðfangsefni/Efnisval	Námsmat
<p>Nemendur í 1. bekk fá fimm kennslustundir á viku í samfélagsgreinum.</p> <p>Kennari leggur inn einstaka námsþætti, nemendur ræða hugtök sem koma fyrir en áhersla er á að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til sögu, menningar og umhverfis.</p> <p>Einnig er lögð áhersla á að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.</p> <p>Með fjölbreyttum kennsluaðferðum er nemendum gefin kostur á að tileinka sér ýmis konar vinnuaðferðir.</p>	<p>Í 1. bekk eru samfélagsgreinar mikið samþættar við <u>Byrjendalæsi</u> þar sem tekist er á við hin ýmsu viðfangsefni sem koma fyrir í sögunum.</p> <p><i>Bækur í byrjendalæsi.</i></p> <p><i>Komdu og skoðaðu líkamann.</i></p> <p><i>Uppeldi til ábyrgðar (glærur)</i></p> <p><i>Undrið</i></p> <p><i>Blómin á þakinu.</i></p>	<p>Símat þar sem nemendur fá reglulega endurgjöf frá kennara og samnemendum.</p> <p>Kynningar nemenda á eigin verkum og vinnu.</p> <p>Vinnuhefti.</p> <p>Sjálfsmat.</p>

Námsmat - einkunnir

Nemendur í 1. bekk fá ekki einkunnir í bókstöfum en verkefni eru metin út frá hæfniviðmiðum.

Öll hæfniviðmið eru samkvæmt Aðalnámskrá grunnskóla og flokkast eins og áður segir í þrjá flokka þ.e. *reynsluheim, hugarheim og félagsheim*.

Námsmati er ætlað að vera leiðbeinandi fyrir nemendur til að ná settu marki.